

Ekonomická olympiáda: Mladí si všímají kolísání koruny a dalších aktualit, v teorii tápou

20.6.2018

- **V úrovni ekonomického vzdělání a finanční gramotnosti středoškoláků se odráží aktuální ekonomické dění a praktická hospodářská politika**
- **V teoretických znalostech o dějinách ekonomického myšlení, makroekonomii a mikroekonomii studenti tápou**
- **Úspěšnost účastníků druhého ročníku středoškolské Ekonomické olympiády v odpovědích na otázky o ekonomice a financích byla 43 %**
- **Nedostatečné ekonomické vzdělání a slabá finanční gramotnost nedávají nastupující generaci dobré předpoklady pro další studium, praxi ve finančním sektoru, průmyslových firmách či pro podnikatelskou kariéru**

Výkyvy kurzu koruny a další aktuální události z posledního roku pomohly studentům středních škol v orientaci v ekonomickém dění a vedly k prohloubení jejich znalostí v mezinárodní ekonomii a praktické hospodářské politice. V teoretických znalostech o dějinách ekonomického myšlení, makroekonomii a mikroekonomii studenti nadále tápou. V úrovni ekonomického vzdělání a finanční gramotnosti středoškoláků se tak odráží aktuální ekonomické dění a praktická hospodářská politika spíše než kvalitní výuka teoretických základů různých disciplín ekonomie na středních školách. Takové jsou hlavní závěry z analýzy výsledků školních a krajských kol druhého ročníku Ekonomické olympiády, která je největší celostátní soutěž ve znalostech z ekonomie a z financí pro středoškoláky v Česku.

Druhého ročníku tohoto unikátního projektu, kterou založila a pořádá nezisková organizace Institut ekonomického vzdělávání (INEV) a jejímž cílem je vyhledávat nejnadějnější budoucí ekonomy, se letos zúčastnilo přes 10 tisíc studentů z 235 škol napříč republikou. Finále Ekonomické olympiády, do něhož z krajských kol postoupilo 53 studentů, se uskutečnil ve čtvrtek 21.6.2018 v České národní bance, která soutěž opětovně zaštiťuje.

„Jde o reaktivní získávání znalostí podle toho, co je ve společnosti aktuální a ‚v kurzu‘. Co chybí je aktivní podpora vzdělávání v teoretických základech ekonomie a oblastech jako mikroekonomie a finanční gramotnost, aby středoškoláci získali výbavu pro další studium, praxi ve finančním sektoru, průmyslových firmách či pro podnikatelskou kariéru,“ říká zakladatelka INEV a ředitelka Ekonomické olympiády Martina Bacíková.

Celkově průměrná úspěšnost účastníků Ekonomické olympiády v odpovědích na testovací otázky v pěti tematických kategoriích byla 43 %. Jde o mírné zhoršení proti loňským 46%, na což jistě mělo vliv i to, že se soutěže letos zúčastnil více než dvojnásobný počet studentů než loni.

Nejlépe dopadli studenti gymnázií (54 %) a poté Obchodních akademií (47 %), ti z ostatních škol (především středních odborných škol) měli v průměru 43 % správných odpovědí. Typ školy má na úspěšnost studenta zřejmě větší vliv než ročník studia. Studenti gymnázií vykázali v průměru lepší výsledky než studenti o rok vyšších ročníků obchodních akademií. V průměru dopadli studenti nejlépe v mezinárodní ekonomii (úspěšnost 51 %) a v aktualitách a praktické hospodářské politice (51 %).

Mezinárodní ekonomie: Pojmům „depreciace“ a „devalvace“ studenti rozumí

Návrat k normální měnové politice ČNB spojený s uvolněním kurzu koruny a růstem úrokových sazeb se projevil ve zlepšení znalostí studentů o měnové politice a základních pojmech jako „depreciace“ a „devalvace“. Proti loňsku se zlepšila i jejich orientace v tom, jak se výkyvy směnného kurzu projevují v ekonomice, takže studenti umí lépe vysvětlit dopady změny kurzu na export a HDP. I tak v této problematice většina studentů tápe.

- **Celková úspěšnost: 51 %** správných odpovědí
- 36 % studentů ví, že posílení koruny vůči euru povede k poklesu exportu a HDP
- 71 % rozumí výhodám mezinárodní dělby práce

Praktická hospodářská politika a EU: Mladí mají přehled spíše o světovém dění

Nadprůměrné úspěšnosti dosáhli studenti i v oblasti ekonomických aktualit. Zajímavé je, že se čeští středoškoláci lépe orientují v aktuálním dění ve světové ekonomice než v dění v české ekonomice. Ve znalostech o Evropské unii a hospodářské politice se zlepšili.

- **Celková úspěšnost: 51 %** správných odpovědí
- 22 % studentů ví, že HDP České republiky se pohybuje v bilionech korun
- 50 % ví, které země EU používají euro

Dějiny ekonomického myšlení jsou studentům na rozdíl od aktualit cizí

V metodologii ekonomie a dějinách ekonomického myšlení dosáhli studenti horších výsledků než v loňském ročníku. Méně úspěšní byli především v odpovědích na otázky zaměřené na dějiny ekonomického myšlení.

- **Celková úspěšnost: 49 %** správných odpovědí
- 92 % studentů ví, že ekonomie mj. zkoumá příčiny změn tržních cen
- 33 % ví, že David Ricardo je autorem myšlenky obchodu na základě komparativních výhod

Makroekonomie: Studenti neví, že naše peníze nejsou ničím kryté

Makroekonomické otázky středoškolákům nešly, ačkoli zde dopadli lépe než v loňském ročníku. Zlepšení bylo dáno především lepšími znalostmi HDP a metod jeho měření. Na druhou stranu studenti nedoceňují, že v dnešním finančním světě kolují nekryté peníze (a nikoli peníze kryté např. zlatem). Ve finanční ekonomii a finanční gramotnosti se studenti meziročně zlepšili, ačkoli úspěšnost 39 % v této kategorii otázek je stále nízká.

- **Celková úspěšnost: 38 %** správných odpovědí
- 31 % studentů ví, že papírové peníze nejsou ničím kryté
- 45 % rozumí výpočtu úrokové míry

Mikroekonomie: Ve firemní teorii studenti plavou

Nejnižší úspěšnosti dosáhli středoškolští studenti v otázkách z kategorie mikroekonomie, kde se také meziročně výrazně zhoršili.

- **Celková úspěšnost: 35 %** správných odpovědí
- 40 % studentů ví, že antimonopolní politika se zaměřuje na postihování kartelů
- 25 % studentů rozumí faktorům, které ovlivňují poptávku po konkrétním statku

Srovnání se Slovenskem: Za rozdíly mezi Čechy a Slováky může i euro

Čeští studenti, velmi pravděpodobně i díky uvolnění kurzu po ukončení kurzového závazku ČNB, měli dobré znalosti o měnové politice. Naopak Slováci měli malé povědomí o tom, že je to Evropská centrální banka se sídlem ve Frankfurtu, a nikoli Národní banka Slovenska, kdo v zemi platící eurem stanovuje měnovou politiku.

Celkově středoškoláci z českých a slovenských škol dosáhli v průměru téměř stejné úspěšnosti. Slovenští středoškoláci si poradili lépe než jejich čeští vrstevníci zejména s otázkami z oblasti metodologie ekonomie a dějin ekonomického myšlení. Čeští studenti naopak předčili své slovenské protějšky v orientaci v aktuálním ekonomickém dění a znalostech praktické hospodářské politiky.

- **Celková úspěšnost**
 - **ČR – 43 %** správných odpovědí
 - **SK – 44 %** správných odpovědí
- Která instituce řídí měnovou politiku: ČR – 82 % SK – 18 %
- HDP v ČR/SK: ČR – 22 % SK – 52 %
- Finanční gramotnost: ČR – 39 % SK – 41 %
- Co je inflace: ČR – 37 % SK – 52 %

O Ekonomické olympiádě

Ekonomickou olympiádu pořádá a odborně garantuje Institut ekonomického vzdělávání z.ú. (INEV) po záštitou České národní banky. Správní rada institutu se skládá z ekonomů z České národní banky a Vysoké školy ekonomické. Ekonomická olympiáda má k dispozici vysoce kvalifikované odborníky (autory úloh, lektory, konzultanty a organizační pracovníky) převážně z řad pedagogů, vědeckých pracovníků, odborníků z praxe a vysokoškolských studentů.

Více informací: www.ekonomickaolympiada.cz

Kontakt pro média:

Markéta Malá
tel: +420 722 983 153
email: mala@inev.cz

Komentáře k výsledkům Ekonomické olympiády 2018

Martina Bacíková, zakladatelka INEV a ředitelka Ekonomické olympiády

„Do úrovně znalostí středoškoláků se očividně promítá aktuální dění v domácí a světové ekonomice, o němž se referuje v médiích. Teoretické znalosti o metodologii, dějinách ekonomického myšlení, mikroekonomii a dalších neaktuálních otázkách jsou jejich hlavní slabinou. Jde o reaktivní získávání znalostí podle toho, co je ve společnosti aktuální a ‚v kurzu‘. Co chybí je aktivní podpora vzdělávání v teoretických základech ekonomie a oblastech jako mikroekonomie a finanční gramotnost, aby středoškoláci získali výbavu pro další studium, praxi ve finančním sektoru, průmyslových firmách či pro podnikatelskou kariéru. Lepší znalosti o makroekonomických tématech jako HDP a zlepšení ve finanční gramotnosti nás těší, protože jsme na základě výsledků loňského premiérového ročníku Ekonomické olympiády na tyto oblasti dávali důraz při podpoře vzdělávání učitelů a studentů. Stejně tak se podle letošních výsledků zaměříme společně s učiteli na oblasti, ve kterých studenti nejvíce zaostávají, což jsou právě teoretické základy.“

Pavel Potužák, předseda správní rady INEV, přednášející na Vysoké škole ekonomické

„Ekonomie je považována za nejvíce vyspělou a pokročilou společenskou vědu. Jádrem ekonomické analýzy je přitom rozhodování subjektů na mezi, hranici, o dodatečné jednotce a také předpoklad, že jedinci reagují na ekonomické incentivy. Druhý ročník ekonomické olympiády snad alespoň hraničně, mezně, dodatečně přispěl k vytvoření dostatečných motivací, aby se ekonomické vzdělávání posunulo blíže skvělé výuce přírodních věd na středních školách. Snad vytvořil podněty k tomu, aby studenty přesvědčil, že studium ekonomie může být stejně tak užitečné, fascinující a obohacující jako bádání o velkém třesku, podstatě života na Zemi, či lidském mozku.“

Mojmír Hampl, člen správní rady INEV, viceguvernér ČNB

„Loňské dobrodružství prvního ročníku Ekonomické olympiády pro středoškoláky se letošním druhým ročníkem doufejme napořád mění na skvělou tradici. Tradici soutěže, jaká nemá zatím nejen v Česku, ale i v řadě jiných zemí obdoby. Soutěže, která má přilákat studentské zájemce ze všech koutů země a všech myslitelných specializací (a i jejich učitele) k ekonomii. Tedy k předmětu, který je při dobrém užívání velmi užitečný v dennodenním životě, přitom oproti jiným předmětům stále dosti opomíjený v běžných výukových programech. Druhý ročník ukázal, že hlad po tomto typu atraktivní soutěže roste a všechny naše výzkumy zároveň neochvějně potvrzují, že je „základního ekonomického vzdělání“ potřeba nejen stejně, ale dokonce stále více. Vzhůru do třetího ročníku!“